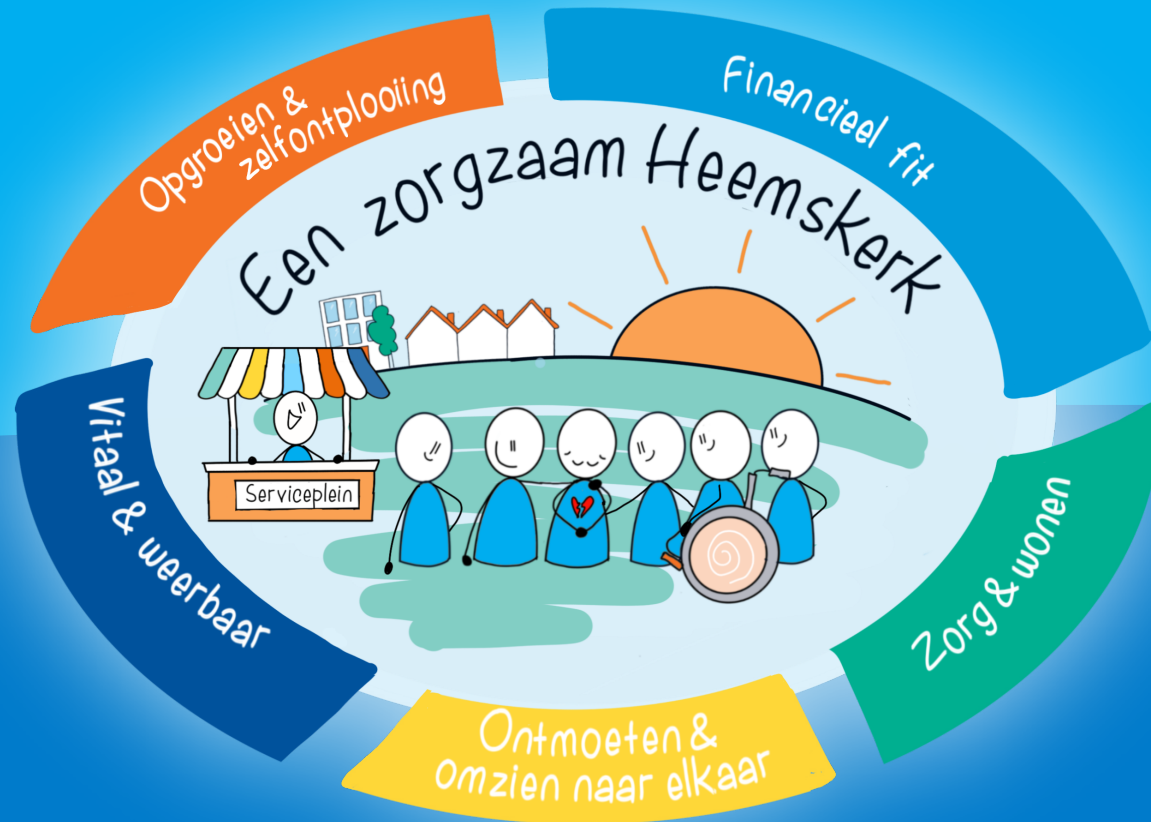

“SAMEN STERK VOOR HEEMSKERK”

Beleidsplan Sociaal domein 2024 en verder

24 oktober 2024

Voorwoord

Pratend over Heemskerk gaat het vaak over het groen, over de gebouwen, over de duinen en het strand. Maar wat Heemskerk natuurlijk echt Heemskerk maakt zijn de mensen die er wonen. De manier waarop mensen met elkaar omgaan zegt veel over het karakter van de gemeente. Daarbij kan de gemeente een stevige rol spelen, hoe geven we kans om elkaar te ontmoeten, hoe zorgen we dat er ruimte is voor gemeenschappelijke activiteiten? Maar ook, hoe zorgen we voor mensen als het even minder goed gaat. Hoe zorgen we voor ouder wordende mensen die langer thuis blijven wonen, hoe zorgen we voor jongeren waar het even niet goed mee gaat?

Als gemeente willen we een duidelijk beeld geven hoe we in Heemskerk omgaan met die vragen. Daarom hebben we dit integraal beleidsplan Sociaal domein 'Samen sterk voor Heemskerk' gemaakt. In dit beleidsplan geven we aan welke opgaven voor de gemeente de komende jaren centraal staan.

In de totstandkoming van dit beleidsplan is ook veel aandacht voor sturing en monitoring.

Want het schetsen van een beeld en vage doelstellingen is niet voldoende om echt te kunnen zien of we de goede dingen doen. Door het vastleggen van heldere doelstellingen en afspraken over hoe we meten en/of we die doelen halen maken we dit beleidsplan concreet. Bovenal geeft dit ons inzicht in de ontwikkelingen in onze gemeente.

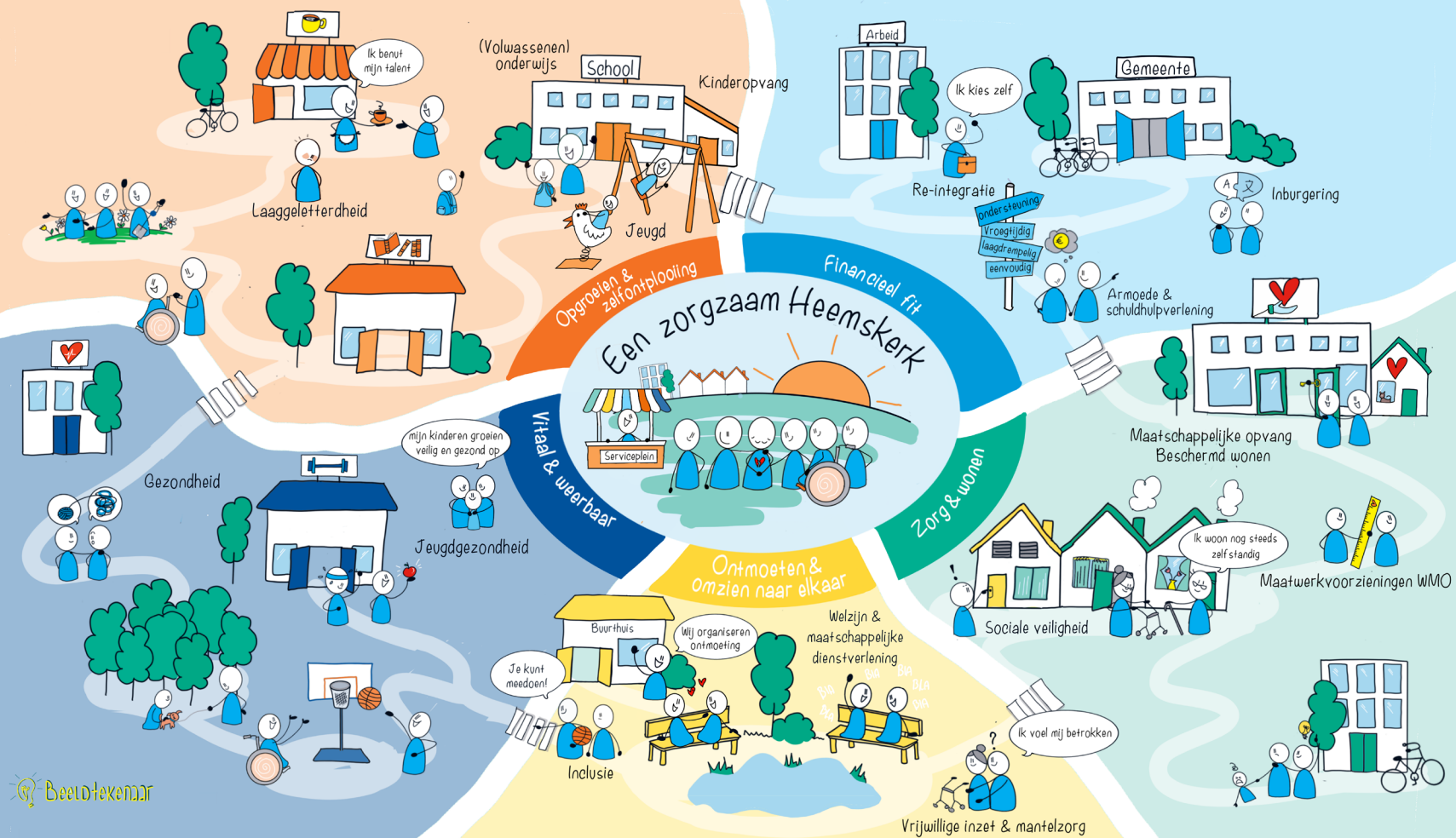
Het maken van dit beleidsplan is een stevige opgave geweest. Het mooie resultaat dat voor u ligt kon alleen bereikt worden door de inzet van velen. Allereerst veel dank aan de inwoners en stakeholders die op verschillende manieren hebben bijgedragen. Daarnaast een speciale dank aan de raadswerkgroep 'sturing en monitoring'. Door hun werk is dit een mooi samenwerkingsproduct geworden. En tenslotte natuurlijk de medewerkers van de gemeente, hun onvoorwaardelijke inzet heeft gezorgd voor dit mooie beleidsplan. Ze maken zich 'Samen sterk voor Heemskerk'.

Piet Burgering

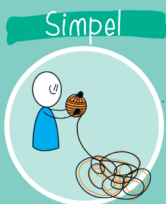
Coördinerend wethouder
beleidsplan Sociaal domein

Samenvatting

**SAMEN STERK
VOOR
HEEMSKERK**
Beleidsplan sociaal domein

Voorwoord	2	4 De strategische koers	14
Samenvatting	3	4.1 Uitgangspunten	14
1 Inleiding	5	4.2 Missie en visie	15
1.1 Aanpak – we maken het samen	5	4.3 Maatschappelijke opgaven	16
1.2 Korte terugblik 2020-2023	5	4.3.1 Vitaal en weerbaar	18
1.3 Leeswijzer	6	4.3.2 Zorg en wonen	22
2 Afbakening	7	4.3.3 Opgroeien en zelfontplooiing	26
2.1 Samenhang lokaal beleid	8	4.3.4 Financieel fit	30
2.2 Samenhang regionaal beleid	8	4.3.5 Ontmoeten en omzien naar elkaar	34
3 Om rekening mee te houden	9	5 Sturing en monitoring	38
3.1 Demografische kerngetallen	9	5.1 Sturing	38
3.2 Ontwikkelingen om rekening mee te houden	12	5.2 Monitoring	38
3.3 Financiën	13	5.3 Tot slot	39
		Bijlage 1: Samenhang missie, visie, maatschappelijke opgaven en beleidsterreinen	40

1 Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan Sociaal domein 2024 en verder van de gemeente Heemskerk. Met dit plan geven we richting aan waar we de komende jaren binnen het Sociaal domein op in gaan zetten. Daarbij is het tussentijds (bij)sturen en monitoren een belangrijk onderdeel. Hoe zorgen we ervoor dat we de goede dingen blijven doen?

Het Sociaal domein is complex en kent vele uitdagingen. De afgelopen jaren zijn de kosten voor het Sociaal domein fors gestegen en dreigen er oplopende tekorten. Tegelijkertijd zijn er grote maatschappelijke veranderingen en uitdagingen, zoals eenzaamheid, vergrijzing, individualisering, prestatiedruk, digitalisering, financiële zorgen, krapte op de arbeids- en de woningmarkt. Het belang van het Sociaal domein is echter groot, in het bijzonder voor inwoners in een kwetsbare positie. Inwoners die zonder deze ondersteuning niet (zelfstandig) mee kunnen doen aan de maatschappij. Dit mogen we niet uit het oog verliezen.

Met het aflopen van het voorgaande beleidsplan Sociaal domein, grijpen we het moment aan om

(opnieuw) richting te bepalen voor het Sociaal domein en keuzes te maken.

1.1 Aanpak – we maken het samen

Om te komen tot dit beleidsplan is een zorgvuldig participatieproces doorlopen. In lijn met de gemeentelijke Nota Participatie 2022-2026 is de trede ‘adviseren’ toegepast. Op deze manier hebben alle stakeholders mee kunnen denken, ideeën kunnen opperen en oplossingsmogelijkheden mee kunnen geven.

Ook in de uitvoering van dit plan is een gezamenlijke aanpak nodig. Een samenspel tussen inwoners, maatschappelijke organisaties en de gemeente om te zorgen dat we met elkaar de goede dingen blijven doen. In de wijze van monitoren, evalueren en bijstellen van dit plan is deze aanpak geborgd.

1.2 Korte terugblik 2020-2023

Over de periode januari 2020 tot juli 2023 is het vorige beleidsplan Sociaal domein, genaamd: ‘Naast elkaar, met elkaar, voor elkaar’, geëvalueerd. Het evalueren was op een aantal punten lastig. Zo waren er in deze periode een groot aantal onvoorziene ontwikkelingen, zoals

de corona pandemie, de energiearmoede, de toeslagenaffaire en de oorlog in Oekraïne. Daarnaast waren de beoogde doelen onvoldoende meetbaar en concreet. Ook ontbrak er een nulmeting. Belangrijke lessen die benut zijn bij het opstellen van dit plan.

1 Inleiding

Tegelijkertijd zijn er ook mooie en grote stappen gezet. De belangrijkste resultaten zijn: de opening van het Serviceplein, de aansluiting bij het Jeugdfonds Sport en Cultuur, de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO), de campagne 'Iedereen doet mee', het kantelen van een aantal plekken voor dagbesteding en de nieuwe inkoop jeugdhulp.

Voor een uitgebreide toelichting op de resultaten en de onvoorziene ontwikkelingen verwijzen wij u naar de evaluatie van het beleidsplan Sociaal domein 'Naast elkaar, met elkaar, voor elkaar'.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de afbakening van dit beleidsplan weergegeven, gevolgd door een omschrijving van samenhang met ander lokaal en regionaal beleid. Hoofdstuk 3 biedt inzicht in een aantal zaken om rekening mee te houden bij het opstellen van dit beleidsplan, namelijk: demografische gegevens, ontwikkelingen en financiën. In hoofdstuk 4 staat de strategische koers van dit beleidsplan centraal en wordt toegelicht op basis waarvan deze tot stand is

gekomen. De strategische koers bestaat uit: onze uitgangspunten, missie, visie en maatschappelijke opgaven. Tot slot worden in hoofdstuk 5 het belang en de wijze van sturing en monitoring omschreven.

2 Afbakening

Dit plan betreft een integraal beleidsplan, waarin meerdere beleidsterreinen inhoudelijk samenkomen. Met als doel om deze samen te laten werken en elkaar te laten versterken. Ook in het Sociaal domein kunnen taken en wetten niet meer los van elkaar gezien worden, zij hebben elkaar nodig. Hieronder is een overzicht opgenomen van de beleidsterreinen en hun wettelijk kader die binnen de afbakening van dit beleidsplan zijn opgenomen.

Beleidssterrein	Wettelijk kader
Jeugd	Jeugdwet
Onderwijsachterstandenbeleid	Wet primair onderwijs
Passend onderwijs	Wet passend onderwijs
Leerplicht	Leerplichtwet
Kinderopvang	Wet kinderopvang
Gezondheid	Wet publieke gezondheid
Jeugdgezondheid	Wet publieke gezondheid
Werk en inkomen	Participatiewet
Armoede	Participatiewet
Schuldhelpverlening	Wet gemeentelijke schuldhelpverlening
Re-integratie	Participatiewet
Maatschappelijke opvang en beschermd wonen	Wet maatschappelijke ondersteuning
Maatwerkvoorzieningen Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Welzijn & maatschappelijke dienstverlening	Wet maatschappelijke ondersteuning
Inclusie	VN-verdrag Handicap
Vrijwillige inzet & mantelzorg	Wet maatschappelijke ondersteuning
Sociale veiligheid	Wet maatschappelijke ondersteuning
Laaggeletterdheid en volwasseneducatie	Wet educatie en beroepsonderwijs
Inburgering	Wet inburgering

2 Afbakening

2.1 Samenhang lokaal beleid

Samenhang en samenwerking in de uitvoering van dit beleidsplan beperkt zich niet tot voorgaand overzicht. Dit vraagt om domein overstijgende afstemming en aanpak, in het bijzonder tussen het sociale en fysieke domein. De woonzorgvisie is daar een voorbeeld van, maar ook de fysieke herinrichting van gebieden in Heemskerk. Dit beleidsplan is daarom in samenhang met de volgende lokale beleidsplannen opgesteld:

- Nota participatie
- Cultuurvisie
- Beleidsplan Sport en bewegen
- Omgevingsvisie
- Communicatiebeleid

2.2 Samenhang regionaal beleid

Op veel beleidsterreinen werken we samen met omliggende gemeenten. Soms is dit een keuze en soms is dit ingegeven vanuit regio-indeling en/of wetgeving, zoals bij de jeugdhulp. Complicerende factor hierbij is dat de regio-indeling per beleidsterrein kan verschillen. Samenwerken doen we veel met de gemeenten Beverwijk en

Velsen, soms aangevuld met de gemeenten uit Zuid-Kennemerland. Dit maakt ook dat in uitzonderlijke gevallen regionale beleidsplannen worden opgesteld, zoals het beleidsplan Jeugd IJmond, in aanvulling op dit integrale beleidsplan. Hierbij borgen wij dat deze plannen bijdragen aan het realiseren van de maatschappelijke opgaven van dit lokale beleidskader.

De regionale samenwerking is soms in een regeling bekrachtigd, zoals bij de gemeenschappelijke regelingen Schoolverzuim & voortijdig schoolverlaters en IJmond Werkt! Daarnaast heeft Haarlem als centrumgemeente op onderwerpen een specifieke functie, zoals bij Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. In het geval van specialistische onderwerpen vindt samenwerking ook bovenregionaal plaats, bijvoorbeeld op provinciaal niveau. Denk hierbij aan de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

3 Om rekening mee te houden

Voor het bepalen van de richting van het Sociaal domein de komende jaren is het essentieel om rekening te houden met een aantal zaken, namelijk demografische kerngetallen, maatschappelijke ontwikkelingen en de financiële middelen. Door hier rekening mee te houden maken we beleid dat aansluit bij wat onze inwoners nodig hebben en benutten we optimaal hetgeen waar we als gemeente invloed op hebben. Daarnaast helpt dit om, zoveel mogelijk, vooruit te kijken en te anticiperen op toekomstige veranderingen en trends.

¹bron: regionale bevolkingsprognose; www.pbl.nl

²bron: Centraal Bureau voor de Statistiek StatLine; StatLine (cbs.nl)

³bron: Centraal Bureau voor de Statistiek StatLine; StatLine (cbs.nl)

3.1 Demografische kerngetallen

Onderstaande demografische kerngetallen laten zien hoe de Heemskerkse samenleving is samengesteld en hoe die zich de komende jaren zal ontwikkelen.

Inwoneraantal

Op 1 januari 2024 had Heemskerk 39.450 inwoners ten opzichte van 39.145 inwoners op 1 januari 2018. De verwachting is dat het inwoneraantal de komende jaren zal toenemen naar 40.000 in 2030¹.

Leeftijdsopbouw inwoners

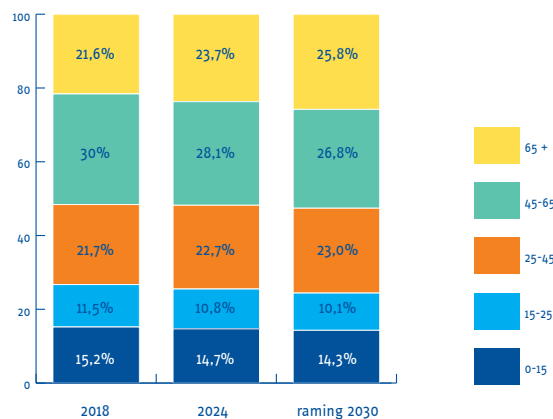
Onderstaande tabel laat de bevolkingsopbouw in leeftijd in absolute aantallen zien in Heemskerk, op 1 januari, in 2018, 2024 en de verwachte bevolkingsopbouw in leeftijd in 2030².

Deze tabel is op de volgende pagina grafisch weergegeven, aangevuld met een vergelijking van de leeftijdsopbouw in Heemskerk met de landelijke leeftijdsopbouw³.

Leeftijdscategorie	2018	2024	prognose 2030
0 - 15 jaar	5.940	5.811	5.700
15 - 25 jaar	4.524	4.277	4.100
25 - 45 jaar	8.503	8.947	9.200
45 - 65 jaar	11.730	11.068	10.700
65+ jaar	8.448	9.349	10.300

3 Om rekening mee te houden

Heemskerk ontwikkeling leeftijdsopbouw

Uit deze tabel en grafieken blijkt dat de groep 65+ het snelst groeit de komende jaren, zowel absoluut als relatief. Ten opzichte van de landelijke leeftijdsopbouw zijn de groepen 45 - 65 en 65+ relatief groot in Heemskerk.

Kenmerken huishoudens

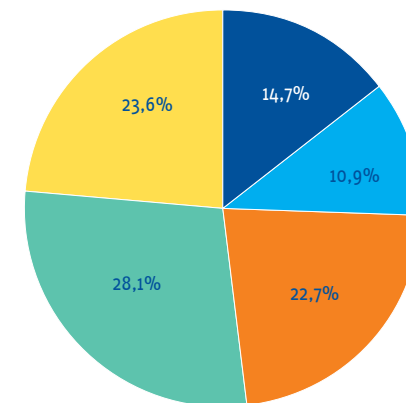
Huishoudens zijn er in diverse samenstellingen. De volgende tabel en grafieken geven inzicht in de kenmerken van de Heemskerkse huishoudens: éénpersoons of meerpersoons en met of zonder kinderen, respectievelijk in absolute aantallen

als relatief, over de jaren 2018, 2024 en de verwachting voor 2030. Daarbij is ook een relatieve landelijke vergelijking leeftijdsopbouw opgenomen⁴.

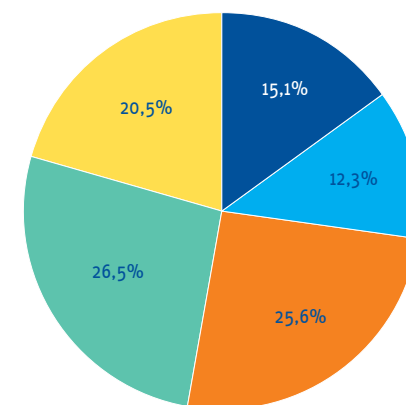
Kenmerken huishoudens	2018	2024	Verwachting 2030
Eenpersoonshuishoudens	5.780	6.150	6.500
Meerpersoonshuishoudens	11.500	11.450	11.500
- waarvan: paar met kind(eren)	4.850	4.750	4.700
- waarvan: paar zonder kind(eren)	5.245	5.320	5.500
- waarvan: eenoudergezin	1.400	1.380	1.400
Totaal (een- + meerpersoonshuishoudens)	17.200	17.600	18.000

⁴bron: Centraal Bureau voor de Statistiek Statline; StatLine (cbs.nl)

2024: Bevolking & leeftijd Heemskerk

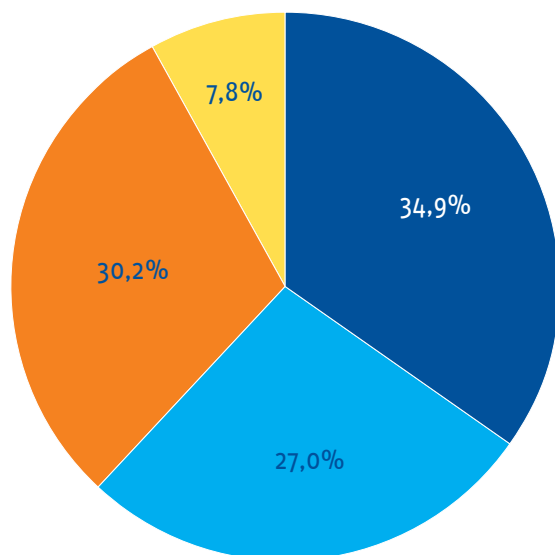

2024: Bevolking & leeftijd Nederland

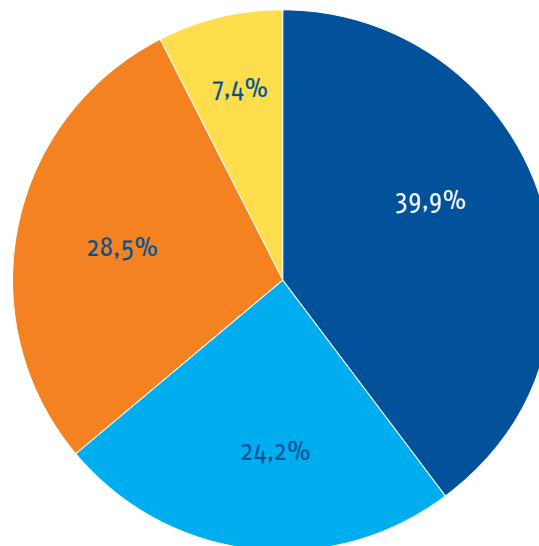

3 Om rekening mee te houden

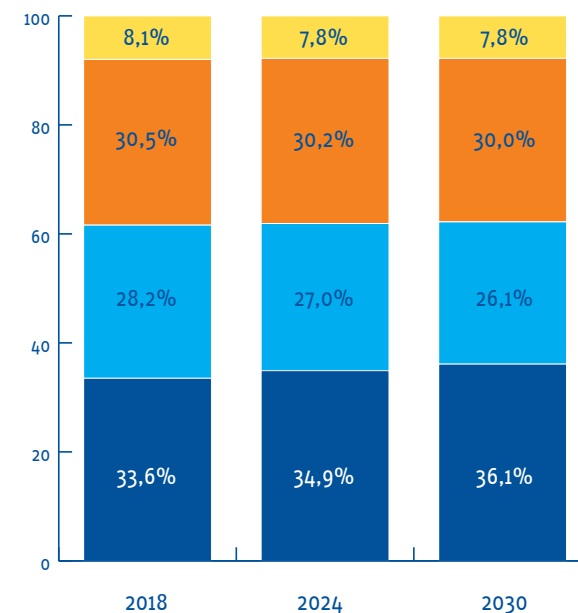
2024: Kenmerken huishoudens Heemskerk

2024: Kenmerken huishoudens Nederland

Ontwikkeling kenmerken huishoudens Heemskerk

Op basis van deze gegevens kan gesteld worden dat het aantal eenpersoonshuishoudens groeit in Heemskerk, maar relatief laag is ten opzichte van landelijke gegevens.

3 Om rekening mee te houden

3.2 Ontwikkelingen om rekening mee te houden

Het Sociaal domein is continu in ontwikkeling en staat niet stil. Dit zagen we ook in de evaluatie van de vorige beleidsperiode waarin er veel onvoorziene autonome ontwikkelingen zijn geweest, die van grote invloed zijn (geweest) op het Sociaal domein. Ook de komende jaren zullen er mogelijk nieuwe ontwikkelingen zijn die we nu nog niet kennen. Deze invloeden van buitenaf kunnen van invloed zijn op onze mogelijkheden en resultaten.

Hieronder een aantal voorziene ontwikkelingen om rekening mee te houden in dit beleidsplan:

- De gemiddelde levensverwachting stijgt en in Heemskerk is sprake van een dubbele vergrijzing. Inwoners blijven, mede daardoor, langer thuis wonen en behoeven daarbij zorg en ondersteuning in hun eigen (thuis) omgeving.
- Een toenemend aantal inwoners ervaart de samenleving als complex, bijvoorbeeld door taalachterstanden, individualisering, stress, prestatiedruk, sociale media, digitalisering,

eenzaamheid en de (nog) niet herstelde gevolgen van corona.

De gevolgen hiervan zijn onder andere merkbaar in de landelijke trend van toenemende gezondheidsverschillen.

- Het aantal inwoners met financiële problemen/zorgen neemt toe, mede als gevolg van de energiecrisis en de inflatie.
- Krapte op de woningmarkt en personeelstekorten, waarvan de gevolgen merkbaar zijn.
- De toestroom van vluchtelingen naar de gemeente(n), waarvan de grootte van de toestroom de komende jaren onzeker is.
- Regionale samenwerking en afhankelijkheid (zie 2.2): Dankzij deze samenwerkingen kunnen we profiteren van schaalvoordelen. Tegelijkertijd zijn we door deze samenwerking ook afhankelijk van de keuzes en omstandigheden in onze buurgemeenten.
- Wijzigende wet- en regelgeving en beschikbare budgetten vanuit het Rijk.

Deze ontwikkelingen beperken zich niet alleen tot het Sociaal domein en/of tot Heemskerk, zo ook niet de inspanning die dit vraagt. De aanpak vraagt om een goed en integraal samenspel tussen alle domeinen, overheden, maatschappelijke organisaties en inwoners. En valt daarmee deels ook buiten de reikwijdte van dit beleidsplan.

3 Om rekening mee te houden

3.3 Financiën

Voor het opstellen van dit beleidsplan is uitgegaan van onze begroting 2024 als financieel kader. Echter, de financiële toekomst is onzeker. Dit hangt mede sterk af van toekomstige Rijkskeuzes. Dat gemeenten vanaf 2026 minder budget vanuit het Rijk zullen krijgen is een feit. Een afname van de beschikbare middelen zal dan ook financiële gevolgen hebben voor de uitvoering van dit plan, mogelijk al vanaf 2025. Wellicht dat de in dit beleidsplan opgenomen doelstellingen daardoor niet meer realistisch zullen zijn en bijgesteld moeten worden. Gezien de grote mate van onzekerheid en de nog door de gemeente te maken keuzes voor de komende jaren, is er in dit beleidsplan geen meerjarenbegroting opgenomen. Tegelijkertijd zullen we blijvend onderzoeken welke beheersmaatregelen er mogelijk zijn en deze toepassen.

Gebaseerd op de begroting 2024 zijn in de tabel hiernaast de beschikbare middelen per maatschappelijke opgave weergegeven, die in hoofdstuk 4 nader worden toegelicht. De beschikbare middelen bestaan uit zowel exploitatie- als uitvoeringskosten.

Maatschappelijke opgave	Beschikbare middelen (op basis van begroting 2024)
Vitaal en weerbaar	1.874.008
Zorg en wonen	12.476.129
Opgroeien en zelfontplooiing	14.984.774
Financieel fit	11.440.518
Ontmoeten en omzien naar elkaar	4.352.650
Totaal	45.128.079

4 De strategische koers

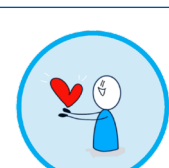
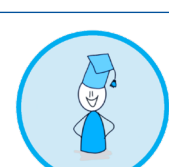
Met de strategische koers geven we richting aan het Sociaal domein voor de komende jaren, welke bestaat uit onze uitgangspunten, missie, visie en maatschappelijke opgaven. Deze is opgesteld binnen de afbakening van dit beleidsplan en daarmee binnen onze beïnvloedingsfeer.

We zijn tot deze strategische koers gekomen op basis van:

- Participatie met inwoners en maatschappelijke partners
- Coalitieakkoord en de bestuurlijke startnotitie
- Evaluatie vorig beleidsplan Sociaal domein
- Demografische-, maatschappelijke- en beleidsontwikkelingen

4.1 Uitgangspunten

Uit de uitgangspunten blijkt op welke wijze wij uitvoering geven aan ons handelen. Het betreft de volgende 5 uitgangspunten met toelichting. >>

Simpel	Vanuit het belang en perspectief van de inwoner organiseren wij onze aanpak zo simpel mogelijk. Dit doen we door in makkelijke en begrijpbare taal te communiceren. En door regelingen en processen makkelijk en begrijpelijk te organiseren.	
Toegankelijk	We brengen hulp en ondersteuning dichtbij en maken deze fysiek en digitaal toegankelijk. We organiseren goed vindbare en herkenbare plekken waar mensen (met vragen) terecht kunnen. We werken samen met maatschappelijke partners en inwoners om het bereik van voorzieningen en regelingen te vergroten.	
Integraal	Het belang en perspectief van de inwoner zijn het vertrekpunt. In onze ondersteuning aan inwoners werken we integraal door een brede blik op het gehele huishouden van de inwoners en op alle leefgebieden. Samen met maatschappelijke partners organiseren we een effectieve aanpak voor verschillende uitdagingen.	
Preventief	We pakken problemen vroegtijdig aan en organiseren passende ondersteuning als dat nodig is. Dit doen we door voorlichting te geven en bewustwording bij inwoners te vergroten.	
Ontwikkelen	We willen blijven leren en ontwikkelen in samenwerking met onze partners en inwoners. Evalueren doen we regelmatig, ook om voorbereid te zijn op toekomstige ontwikkelingen.	

4 De strategische koers

4.2 Missie en visie

Voor dit beleidsplan is onze kernboodschap verwoord in onze missie en visie op het Sociaal domein, die we de komende jaren uitdragen.

Missie

Een zorgzaam Heemskerk, waar iedere inwoner eigenwaarde behoudt en naar vermogen bijdraagt.

Visie

In Heemskerk moedigen we inwoners aan zich bij elkaar betrokken te voelen, elkaar te helpen en mee te doen. Samen met inwoners en maatschappelijke partners maken we het verschil en zorgen we voor goed bereikbare, passende en betaalbare ondersteuning. Zo bieden we voor mensen die dat nodig hebben een (tijdelijk) vangnet. Hierbij werken we vanuit vertrouwen en de eigen regie van inwoners.

4 De strategische koers

4.3 Maatschappelijke opgaven

Om onze visie te realiseren zijn de volgende 5 maatschappelijke opgaven met korte toelichting geformuleerd. >>

Vitaal en weerbaar	Heemskerkers zijn vitaal en gezond. We streven naar gezonde en weerbare inwoners. We stimuleren beweging en een gezonde leefstijl.	
Zorg en wonen	Heemskerkers wonen zo thuis mogelijk – in hun eigen omgeving. We willen dat alle inwoners zo veel mogelijk in een thuissituatie wonen.	
Opgroeien en zelfontplooiing	Heemskerkers blijven zichzelf ontwikkelen. We streven ernaar dat alle inwoners zich kunnen (blijven) ontwikkelen, veilig en gezond opgroeien en hun talenten benutten.	
Financieel fit	Heemskerkers ervaren geen stress als gevolg van geldzorgen. We streven ernaar dat inwoners geen stress ervaren als gevolg van financiële zorgen.	
Ontmoeten en omzien naar elkaar	Heemskerkers kennen elkaar, ontmoeten elkaar en helpen elkaar. We willen dat inwoners zich bij elkaar betrokken voelen, elkaar helpen en bijdragen aan de Heemskerkse samenleving. Hiervoor organiseren we ontmoeting tussen inwoners en een sterke (wijkgerichte) sociale basis.	

4 De strategische koers

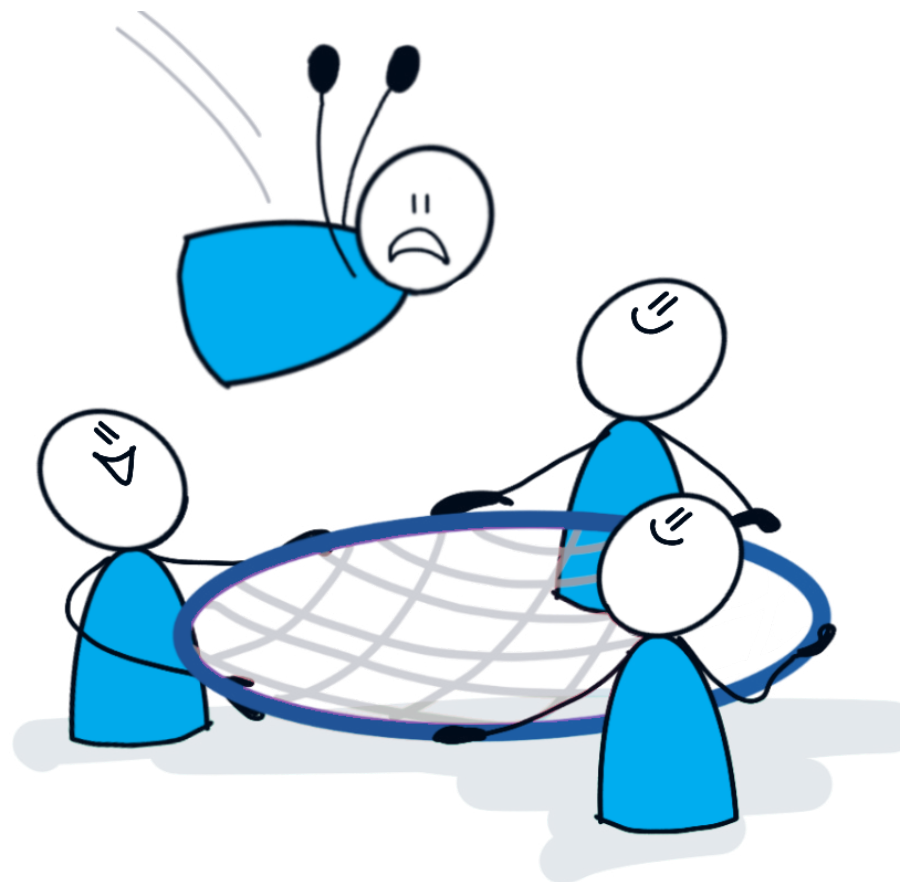
Per maatschappelijke opgave volgt hieronder een nadere toelichting aangevuld met:

- Welke ontwikkelingen binnen de opgave spelen; landelijk, regionaal en lokaal
- Welke beleidsterreinen onder de opgave vallen
- De doelstellingen binnen de opgave. Het betreft SMART⁵ geformuleerde doelstellingen, die vanuit de afbakening van dit plan en beïnvloedingsfeer van de gemeente te realiseren zijn.
- De verplichte (BBV) indicatoren

Een schematische weergave van hoe de missie, visie, maatschappelijke opgave en beleidssterreinen zich tot elkaar verhouden is opgenomen in bijlage 1. Hierbij dient opgemerkt te worden:

- Dat de beleidsterreinen bijdragen aan één of meerdere opgaven, maar zijn opgenomen onder de maatschappelijke opgave waar zij hun zwaartepunt kennen.
- Dat de maatschappelijke opgaven nauw aan elkaar verbonden zijn en wederzijds beïnvloeden.

⁵SMART = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden

4 De strategische koers

4.3.1 Vitaal en weerbaar

Om mee te kunnen doen aan de maatschappij is vitaal en weerbaar zijn van essentieel belang. Tegelijkertijd staan zowel de fysieke als mentale gezondheid steeds meer onder druk en nemen de gezondheidsverschillen toe. Voorbeelden zijn: eenzaamheid (bij ouderen), overgewicht, stress en prestatiedruk. De gevolgen van de coronapandemie zijn hierin tot op heden merkbaar, in het bijzonder het mentale welzijn bij jongeren. Gezondheidsproblemen belemmeren inwoners van alle leeftijden om mee te doen aan de maatschappij, daaraan bij te dragen en zijn van invloed op hun kansen om zich te ontwikkelen.

Gezondheidsproblemen zijn intergenerationeel van aard en zijn al van invloed op nog ongebooren kinderen. Hun kansen om gezond op te groeien en zich te kunnen ontwikkelen worden namelijk mede bepaald door de gezondheid en leefstijl van hun ouders ten tijde van de conceptie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan verslavingen, ongezond eten, maar ook stress als gevolg van leven in armoede.

Gezonde voeding, sociale contacten en sport en bewegen zijn van groot belang om vitaal en weerbaar te zijn. Echter, dit is niet voor alle inwoners vanzelfsprekend. Daarom is het van belang om preventieve en toegankelijke ondersteuning te organiseren en in te zetten op een gezonde (fysieke en sociale) leefomgeving, in het bijzonder voor kwetsbare doelgroepen. Met als doel dat alle inwoners dezelfde kansen krijgen om gezond op te groeien, zich te ontwikkelen en gezond ouder te worden. Dit draagt tevens bij aan het verlagen van het zorggebruik en de zorgkosten.

Ontwikkelingen vitaal en weerbaar

Binnen deze opgave spelen de volgende ontwikkelingen, bestaande uit visies, beleidsplannen en programma's. Het betreft de volgende (niet uitputtende) ontwikkelingen:

- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) (landelijk)
- Integraal Zorg Akkoord (IZA) (landelijk)
- Gezondheidsbeleid (regionaal Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer)

4 De strategische koers

Beleidssterreinen vitaal en weerbaar

In de tabel hiernaast zijn de beleidssterreinen opgenomen, die hun zwaartepunt kennen in deze maatschappelijke opgave en een korte toelichting op welke wijze zij bijdragen aan de opgave.

Beleidssterrein	Toelichting
Jeugdgezondheid	Vanuit de jeugdgezondheidszorg organiseren we een preventief en toegankelijk gezondheidspakket. Met als doel dat alle kinderen zich gezond en veilig kunnen ontwikkelen op zowel lichamelijk, psychisch, sociaal en cognitief gebied.
Gezondheid	Om inwoners gezond ouder te laten worden, zich te kunnen ontwikkelen en (zelfstandig) te kunnen functioneren in de maatschappij en daaraan bij te dragen, treffen wij beschermende en bevorderende gezondheidsmaatregelen. Dit doen wij voor alle inwoners of specifiek voor kwetsbare groepen. Een integrale benadering en goede netwerksamenwerking zijn hierbij noodzakelijk.

4 De strategische koers

Doelstellingen vitaal en weerbaar

Binnen deze maatschappelijke opgave zijn de volgende doelstellingen geformuleerd met bijbehorend resultaatgebied, meetinstrument en meetfrequentie:

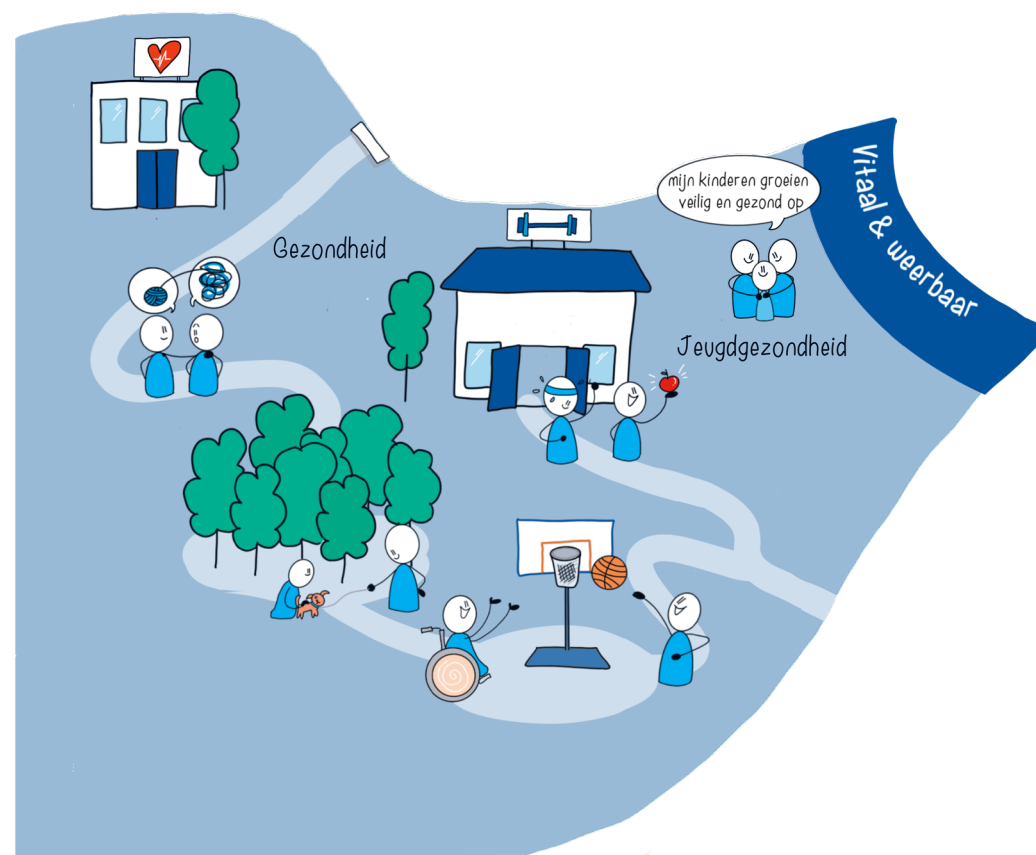
Doelstelling + uitgangspunt SMART geformuleerd	Resultaatgebied <i>Waar aan zien we dat we succesvol zijn?</i>	Meetinstrument <i>Hoe gaan we monitoren?</i>	Meetfrequentie <i>Wanneer monitoren we?</i>
In 2027 voldoet minstens 60% van de volwassenen en ouderen aan de beweegrichtlijnen ten opzichte van 56% in 2020.	Het aantal inwoners dat beweegt neemt toe.	GGD gezondheidsmonitor	1x per 4 jaar
In 2027 is het aantal kinderen dat gebruik maakt van het Jeugdfonds Sport & Cultuur in totaal toegenomen tot 250 kinderen ten opzichte van 108 kinderen in de 2e helft van 2023.	Het gebruik van het Jeugdfonds Sport & Cultuur neemt toe.	Gebruikers opvragen bij Team Sportservice	2x per jaar
In 2027 voelt 93% van de jongeren (12-15 jaar) zich voldoende weerbaar ten opzichte van 91% in 2019.	Aandeel van de jongeren dat zich weerbaar voelt neemt toe.	GGD Gezondheidsmonitor Jeugd (leeftijd 12-15 jaar)	1x per 4 jaar
In 2027 is er een absolute afname van 5% naar 46% van volwassenen en oudere inwoners met overgewicht ten opzichte van 51% in 2020.	Afname overgewicht bij volwassenen.	GGD Gezondheidsmonitor volwassenen	1x per 4 jaar
In 2027 beweegt 50% van de jongeren (12-15 jaar) minstens 5 dagen per week minstens 1 uur ten opzichte van 42% in 2019.	Aandeel jongeren dat beweegt neemt toe.	GGD Gezondheidsmonitor jeugd (leeftijd 12-15 jaar)	1x per 4 jaar

4 De strategische koers

Verplichte indicatoren vitaal en weerbaar

Bij deze opgave horen de volgende verplichte indicatoren conform het besluit begroting van verantwoording (BBV) provincies en gemeenten met bijbehorende eenheid, bron en taakveld:

Indicator	Eenheid	Bron	Taakveld
Niet-sporters	%	Gezondheids-enquête (CBS, RIVM)	Sport, cultuur & recreatie

4 De strategische koers

4.3.2 Zorg en wonen

Zelfstandig wonen in een fijne en veilige woon-omgeving is van belang om mee te kunnen doen aan de maatschappij en draagt bij aan het mentale welzijn van inwoners. Dat is echter niet voor alle inwoners vanzelfsprekend en kwetsbare inwoners hebben daarbij (tijdelijk) ondersteuning nodig.

Uit de demografische gegevens blijkt dat de groep inwoners van 65 jaar en ouder ook de komende jaren blijft toenemen. Om langer zelfstandig te kunnen wonen behoeven zij veelal aanvullende zorg of ondersteuning, zoals bijvoorbeeld hulp bij het huishouden en woningaanpassingen. Op deze persoonlijk en op maat gemaakte vorm van hulp en ondersteuning kunnen ook inwoners met een beperking, chronische ziekte of andere belemmeringen een beroep doen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan hulpmiddelen en doelgroepenvervoer. Dit maakt het mogelijk dat deze inwoners in een voor hen bekende en vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen, waar zij veelal hun sociale netwerk hebben. Dit draagt bij aan het zelfstandig kunnen functioneren in de maatschappij. In de mate waarop een

beroep wordt gedaan op deze vorm van hulp en ondersteuning zien we een blijvende toename met bijbehorende kosten. Dit is in lijn met de landelijke trend.

Voor inwoners die te maken hebben met bijvoorbeeld psychische problemen, verslaving, dakloosheid of huiselijk geweld kan, soms tijdelijk, soms blijvend, extra zorg en ondersteuning nodig zijn om (zelfstandig) te wonen. Maar ook om zich veilig in hun omgeving te voelen en geaccepteerd te worden. Bij deze kwetsbare groep inwoners zien we een toenemende complexiteit met vaak vraagstukken op meerdere levensgebieden. Samenwerking met andere domeinen en sectoren is dan ook van groot belang, om te voorkomen dat zij tussen wal en schip raken.

Door zorg en ondersteuning te organiseren voor kwetsbare inwoners dragen wij bij aan hun zelfredzaamheid, mentale gezondheid en het kunnen wonen in een voor hen fijne en veilige omgeving. Dit draagt bij aan het (langer en weer) zelfstandig kunnen wonen, kunnen meedoen in de maatschappij en daaraan bij te dragen.

Ontwikkelingen zorg en wonen

Binnen deze opgave spelen de volgende ontwikkelingen, bestaande uit visies, beleidsplannen en programma's. Het betreft de volgende (niet uitputtende) ontwikkelingen:

- Doordecentralisatie Beschermd wonen (landelijk)
- Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming (landelijk)
- Woonzorgvisie (landelijk)
- Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld (regionaal Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer)
- Regionaal Koersplan Aanpak Huiselijk geweld en Kindermishandeling (regionaal Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer)
- Kader Opvang, Wonen en Herstel (regionaal Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer)

4 De strategische koers

Beleidssterreinen zorg en wonen

In de tabel hiernaast zijn de beleidssterreinen opgenomen, die hun zwaartepunt kennen in deze maatschappelijke opgave en een korte toelichting op welke wijze zij bijdragen aan de opgave.

Beleidssterrein	Toelichting
Maatwerkvoorzieningen Wmo	Vanuit de maatwerkvoorzieningen Wmo organiseren we persoonlijke en op maat gemaakte hulp en ondersteuning. Dit betreft: hulp bij het huishouden, woningaanpassingen, begeleiding, hulpmiddelen en doelgroepenvervoer. Dit draagt bij aan het (langer) zelfstandig kunnen wonen en functioneren in de maatschappij.
Beschermd wonen & Maatschappelijke opvang	Versterken van het zelfstandig kunnen wonen in een veilige woonomgeving is waar we op inzetten vanuit Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang. Dit doen we door trajectbegeleiding in te zetten, al dan niet gekoppeld aan een tijdelijke verblijf/opvangplek. Samenwerking met andere domeinen en sectoren is hierbij essentieel.
Sociale veiligheid	Sociale veiligheid richt zich op het voorkomen en stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Hierbij zetten we in op het duurzaam borgen van veiligheid en mogelijke terugval te voorkomen. Gericht op inwoners met complexe zorg- en veiligheidsproblemen organiseren we passende en vroegtijdige ondersteuning, zodat zij zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren in de maatschappij in een veilige omgeving.

4 De strategische koers

Doelstellingen zorg en wonen

Binnen deze maatschappelijke opgave zijn de volgende doelstellingen geformuleerd met bijbehorend resultaatgebied, meetinstrument en meetfrequentie:

Doelstelling + uitgangspunt SMART geformuleerd	Resultaatgebied <i>Waarom zien we dat we succesvol zijn?</i>	Meetinstrument <i>Hoe gaan we monitoren?</i>	Meetfrequentie <i>Wanneer monitoren we?</i>
In 2027 is het gemiddelde aantal nachten in de daklozenvoorziening, gedurende de gehele opvangperiode, afgenomen met 20% ten opzichte van 244 nachten in 2023.	Afname verblijfsduur in daklozenvoorziening	Registraties BCT	1x per jaar
In 2027 is sprake van een regionale uitstroom van 178 inwoners vanuit een beschermd wonen voorziening of maatschappelijke opvang naar een reguliere (PACT) woning ten opzichte van 107 in 2022.	Het aantal (PACT)-woningen wordt optimaal benut	Registraties voor uitstroom uit Beschermd wonen	1x per jaar
In 2027 maakt 50% van de inwoners die gebruik maken van de Wmo-dagbesteding gebruik van de voorliggende voorziening dagbesteding ten opzichte van 40% in 2023.	Gebruik voorliggende dagbesteding neemt toe ten koste van geïndiceerde dagbesteding	Indicaties dagbesteding + opgave aantallen gebruikers bij de gekantelde dagbesteding	2x per jaar
In 2027 zijn de jaarlijkse gemiddelde Wmo-maatwerkkosten per gebruiker maximaal met 9% toegenomen ten opzichte van € 2.864 in 2023.	Gemiddelde kosten van Wmo-maatwerk stabiliseren	Basisregistratie	2x per jaar
In 2027 is het aantal gebruikers van Wmo-maatwerkvoorzieningen per 1.000 inwoners gelijk op het niveau van 79,91 in 2023.	Gebruik Wmo-voorzieningen onder inwoners stabiliseert	Basisregistratie	2x per jaar

4 De strategische koers

Verplichte indicatoren zorg en wonen

Bij deze opgave horen de volgende verplichte indicatoren conform het besluit begroting van verantwoording (BBV) provincies en gemeenten met bijbehorende eenheid, bron en taakveld:

Indicator	Eenheid	Bron	Taakveld
Clënten met een maatwerkvoorziening Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	Sociaal domein

4 De strategische koers

4.3.3 Opgroeien en zelfontplooiing

Dat ieder kind veilig en gezond kan opgroeien en zich kan ontwikkelen is niet vanzelfsprekend. Kinderen en/of hun gezin hebben daar soms ondersteuning bij nodig, variërend van ondersteuning vanuit het eigen sociale netwerk tot jeugdhulp en het gedwongen kader. Hierbij zien we een landelijke trend waarbij het aantal jeugdigen met jeugdhulp met bijbehorende kosten toeneemt. Een veilig en gezond opvoed- en opgroei-klimaat is voorwaardelijk voor kinderen om zich te kunnen ontwikkelen en ontplooien. Het betreft een fundamentele basis in het leven van kinderen om op latere leeftijd zelfstandig mee te kunnen doen in de maatschappij, daaraan bij te dragen en gezond en gelukkig te zijn.

Dit geldt ook voor nieuwkomers en inwoners met lage basisvaardigheden: lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Het hebben van onvoldoende basisvaardigheden heeft een grote invloed op het persoonlijk leven van inwoners. Het betreft veelal kwetsbare inwoners die minder zelfredzaam en minder sociaal actief zijn, die vaker een beroep doen op een uitkering.

Door oog te hebben voor onze kwetsbare inwoners, van jong tot oud, en passende (preventieve) ondersteuning te organiseren ondersteunen we inwoners om zich blijvend te ontwikkelen, dan wel om anderen te helpen zich te ontwikkelen. Hierbij weten we dat bijvoorbeeld culturele activiteiten in grote mate bijdragen aan de sociaal- emotionele, cognitieve en persoonlijke ontwikkeling. Zo maken we het mogelijk voor inwoners om zich een leven lang te kunnen blijven ontplooien.

Ontwikkelingen opgroeien en zelfontplooiing

Binnen deze opgave spelen een groot aantal ontwikkelingen, bestaande uit visies, beleidsplannen en programma's. Het betreft de volgende (niet uitputtende) ontwikkelingen:

- Regiovisie jeugdhulp (regionaal Zuid-Kennemerland en IJmond)
- Beleidsplan Jeugd IJmond (regionaal IJmond)
- Beleidsplan onderwijsachterstandenbeleid (lokaal met geharmoniseerde onderdelen in de regio IJmond)
- Hervormingsagenda jeugd (landelijk)

- Uitvoeringsagenda onderwijs-jeugd (regionaal IJmond, Castricum en Uitgeest)
- Meerjarenbeleidsplan van de GR Schoolverzuim & VSV (regionaal Zuid-Kennemerland en IJmond)
- Meerjarenplan aanpak versterking basisvaardigheden (regionaal Zuid-Kennemerland en IJmond)

4 De strategische koers

Beleidssterreinen opgroeien en zelfontplooiing

In de tabel hiernaast zijn de beleidssterreinen opgenomen, die hun zwaartepunt kennen in deze maatschappelijke opgave en een korte toelichting op welke wijze zij bijdragen aan de opgave.

Beleidssterrein	Toelichting
Jeugd	Door informele en formele opvoed- en opgroei-ondersteuning te organiseren, vanuit zowel een vrijwillig als gedwongen kader, zetten we in op het veilig en gezond kunnen opgroeien van kinderen. Hierbij hebben we oog voor het leren omgaan met de bijbehorende ‘normale’ hobbels, het zogenaamde normaliseren. Een integrale benadering en goede netwerksamenwerking zijn hierbij essentieel.
Onderwijsachterstandenbeleid	Het onderwijsachterstandenbeleid richt zich op het voorkomen, dan wel terugdringen van (taal)achterstanden bij jonge kinderen. Belangrijk onderdeel hiervan is de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Ook het nieuwkomersonderwijs in de basisschoolleeftijd maakt hier onder andere onderdeel van uit.
Leerplicht	Alle kinderen van 5 tot 16 jaar zijn leerplichtig. Jongeren tussen de 16 en 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald zijn kwalificatieplichtig. Hier zetten we vanuit leerplicht en de GR schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten op in. Met als doel om thuiszitters te voorkomen en het aantal jongeren met een startkwalificatie te vergroten.
Passend onderwijs	Passend onderwijs heeft als doel dat alle leerlingen zich volop kunnen ontwikkelen middels een onderwijsplek die past bij hun ondersteuningsbehoefte. Voor leerlingen die dit nodig hebben organiseert het onderwijs extra hulp. Dit in nauwe samenwerking en samenhang met het ondersteuningsaanbod vanuit de gemeente.
Kinderopvang	Kinderopvang draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen en daarmee aan een goede start van kinderen in het basisonderwijs. Hiervoor dragen we, waar mogelijk, bij aan een laagdrempelige toegang tot de kinderopvang en organiseren we het toezicht (en handhaving) op de kinderopvang.
Laaggeletterdheid & volwasseneducatie	Door het organiseren van onderwijstrajecten voor (niet-inburgeringsplichtige) volwassenen en andere in te zetten op het bereik van de doelgroep wordt bijgedragen aan het versterken van de basisvaardigheden van onze inwoners.

4 De strategische koers

Doelstellingen opgroeien en zelfontplooiing

Binnen deze maatschappelijke opgave zijn de volgende doelstellingen geformuleerd met bijbehorend resultaatgebied, meetinstrument en meetfrequentie:

Doelstelling + uitgangspunt SMART geformuleerd	Resultaatgebied <i>Waarom zien we dat we succesvol zijn?</i>	Meetinstrument <i>Hoe gaan we monitoren?</i>	Meetfrequentie <i>Wanneer monitoren we?</i>
In 2027 is het aantal bereikte kinderen op impulscholen dat meedoet aan naschoolse activiteiten toegekomen tot 80% ten opzichte van 46% in 2022.	Deelname aan naschoolse activiteiten vanuit de Brede school op impulscholen stijgt	Jaarverslag Brede school	1x per jaar
In 2027 wordt door de POH'ers-jeugd (praktijk ondersteuner huisarts) minimaal 70% van de jeugdigen zelf geholpen of doorverwezen naar voorliggende voorzieningen.	Afname in het aantal verwijzingen naar tweedelijnszorg door POH'ers jeugd	Dashboard CJG en jaarverslag CJG	2x per jaar
In 2027 is het aantal jeugdigen (per 1.000 jeugdigen tot 18) met specialistische jeugdhulp gelijk of lager dan het aantal jeugdigen met specialistische jeugdhulp ten opzichte van 141 in 2023.	Aantal jeugdigen met specialistische jeugdhulp stijgt niet	Basisadministratie	1x per jaar
In 2027 zijn de gemiddelde kosten per jeugdige met specialistische jeugdhulp gelijk met de gemiddelde kosten van € 13.601,04 in 2023.	Kosten per jeugdzorgtraject nemen af	Basisadministratie	1x per jaar
In 2027 valt 70% van de wachttijden voor de tweedelijnszorg binnen de treknormen.	Afname van de wachttijden	Basisadministratie	1x per jaar
In het schooljaar 2026-2027 is het aantal nieuwe vroegtijdig schoolverlaters 10% lager dan x* in 2023-2024.	Afname vroegtijdig schoolverlaters	Jaarverslag Leerplein	1x per schooljaar

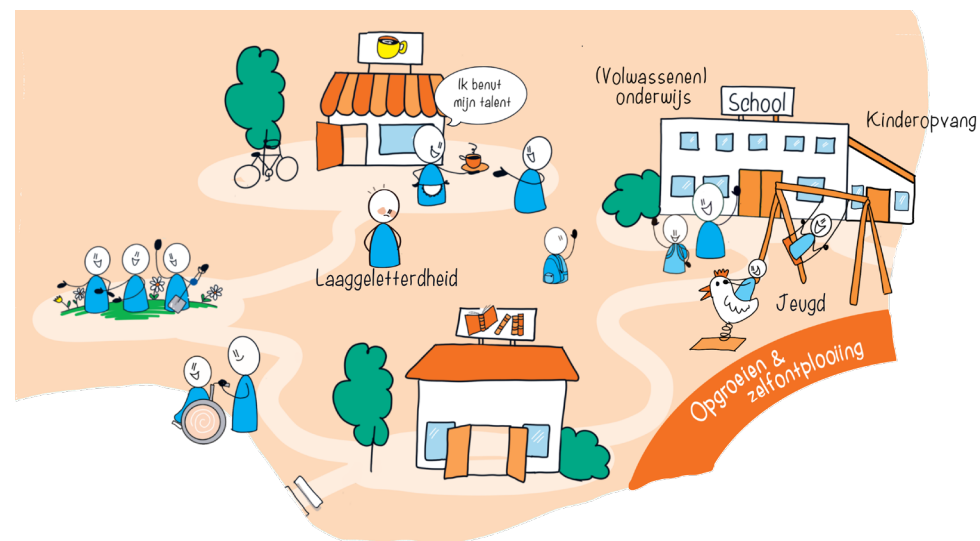
*De cijfers over het schooljaar 2023-2024 komen in het najaar 2024 beschikbaar.

4 De strategische koers

Verplichte indicatoren opgroeien en zelfontplooiing

Bij deze opgave horen de volgende verplichte indicatoren conform het besluit begroting van verantwoording (BBV) provincies en gemeenten met bijbehorende eenheid, bron en taakveld:

Indicator	Eenheid	Bron	Taakveld
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	Onderwijs
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	Onderwijs
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	Onderwijs
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	Sociaal domein
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Sociaal domein
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Sociaal domein
Jongeren met jeugd-reclassering	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Sociaal domein

4 De strategische koers

4.3.4 Financieel fit

Mede als gevolg van de energiecrisis en de toenemende inflatie neemt het aantal inwoners met financiële problemen en vragen toe. Geldzorgen, schulden en armoede hebben een grote impact op inwoners en hun huishouden. Zij kampen vaker met fysieke en mentale gezondheidsproblemen, zoals stress, depressie en slapeloosheid. Ook kan dit leiden tot het kwijtraken van hun inkomen en/of woning. Stress als gevolg van geldzorgen belemmert inwoners in het zelfstandig kunnen functioneren in de maatschappij, daaraan mee te kunnen doen en daaraan bij te kunnen dragen.

Dit geldt ook voor kinderen die opgroeien in armoede. Deelnemen aan clubs of verenigingen, trakteren op school en gezond eten is voor deze groep kinderen niet vanzelfsprekend. Bovendien heeft opgroeien in armoede een negatief effect op de ontwikkeling van kinderen en hun leerprestaties.

Betaald werk draagt in grote mate bij aan financieel fit zijn. Naast een (stabiel) inkomen draagt betaald werk ook bij aan de eigenwaarde

van inwoners en heeft dit positieve effecten op hun gezondheid en welbevinden. Mede daarom ondersteunen we nieuwkomers met inburgeringscursussen en toeleiding naar werk, zodat zij zo snel mogelijk zelfstandig kunnen functioneren in de maatschappij. In Heemskerk is de werkloosheid structureel lager ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Echter, is ook de afname van de werkloosheid in Heemskerk lager dan het landelijk gemiddelde⁶. Uit de evaluatie van het minimabeleid en schuldhulpverlening (KWIZ B.V., 2022) blijkt dat er in Heemskerk gemiddeld meer kinderen in armoede opgroeien. Het gemiddelde inkomen in Heemskerk daarentegen is hoger dan het landelijk gemiddelde⁷.

Door in te zetten op het voorkomen en bestrijden van (stress als gevolg van) geldzorgen, vooral bij kwetsbare inwoners, dragen we bij aan financieel fitte inwoners. Daarnaast draagt dit ook bij aan een positieve gezondheid van inwoners, een afname van inwoners met een uitkering en het meedoen aan de maatschappij.

Ontwikkelingen financieel fit

Binnen deze opgave spelen de volgende ontwikkelingen, bestaande uit visies, beleidsplannen en programma's. Het betreft de volgende (niet uitputtende) ontwikkelingen:

- Participatiewet in balans (landelijk)
- Basisdienstverlening schuldhulpverlening (landelijk)
- Strategische arbeidsmarktagenda (regionaal Zuid-Kennemerland en IJmond)
- Regionaal Werkcentrum (regionaal Zuid-Kennemerland en IJmond)
- Herontwerp re-integratie dienstverlening (regionaal IJmond)

⁶ bron: Centraal Bureau voor de Statistiek Statline; www.opendata.cbs.nl

⁷ bron: Centraal Bureau voor de Statistiek Statline; www.opendata.cbs.nl

4 De strategische koers

Beleidssterreinen financieel fit

In de tabel hiernaast zijn de beleidssterreinen opgenomen, die hun zwaartepunt kennen in deze maatschappelijke opgave en een korte toelichting op welke wijze zij bijdragen aan de opgave.

Beleidssterrein	Toelichting
Werk & inkomen	Om kwetsbare inwoners financieel fit(ter) te maken zetten we in op inkomensondersteuning en bieden we ondersteuning in de toeleiding naar werk. Zo beogen we het aantal inwoners in de uitkering te verlagen en het aantal inwoners dat (duurzaam) uitstroomt naar betaald werk te vergroten.
Armoede	Vanuit het beleidssterrein armoede bieden we inwoners met een laag inkomen financiële ondersteuning in de vorm van minimaregelingen. Met als doel dat zij, jong en oud, geen financiële drempel hebben om mee te kunnen doen aan de maatschappij en geen stress ervaren als gevolg van geldzorgen. Hierbij zetten we specifiek in op het verlagen van het aantal kinderen dat in armoede opgroeit.
Schuldhulpverlening	Doel vanuit schuldhulpverlening is om het aantal inwoners met problematische schulden te verlagen. Dit doen we door in te zetten om het enerzijds voorkomen daarvan en anderzijds door inwoners te ondersteunen bij het oplossen van hun schuldenproblematiek. Met als doel om stress als gevolg van geldzorgen te voorkomen, een toekomstperspectief te hebben en om mee te kunnen doen aan de maatschappij.
Re-integratie	Door het organiseren van re-integratievoorzieningen voor inwoners met een uitkering van de gemeente of zonder uitkering, die moeite hebben met het vinden van een (betaalde) baan, zetten we in op het verlagen van het aantal inwoners met een uitkering van de gemeente en het verhogen van het aantal inwoners met betaald werk. Hierbij beogen we een duurzame uitstroom en het voorkomen van terugkeer in de uitkering.
Inburgering	Om zo snel mogelijk zelfstandig mee te kunnen doen aan de maatschappij organiseren we voor inburgeringsplichtigen ondersteuning, specifiek gericht op het beheersen van de Nederlandse taal. Daarmee vergroten we hun kansen op het duurzaam uitstromen uit de uitkering van de gemeente naar een betaalde baan.

4 De strategische koers

Doelstellingen financieel fit

Binnen deze maatschappelijke opgave zijn de volgende doelstellingen geformuleerd met bijbehorend resultaatgebied, meetinstrument en meetfrequentie:

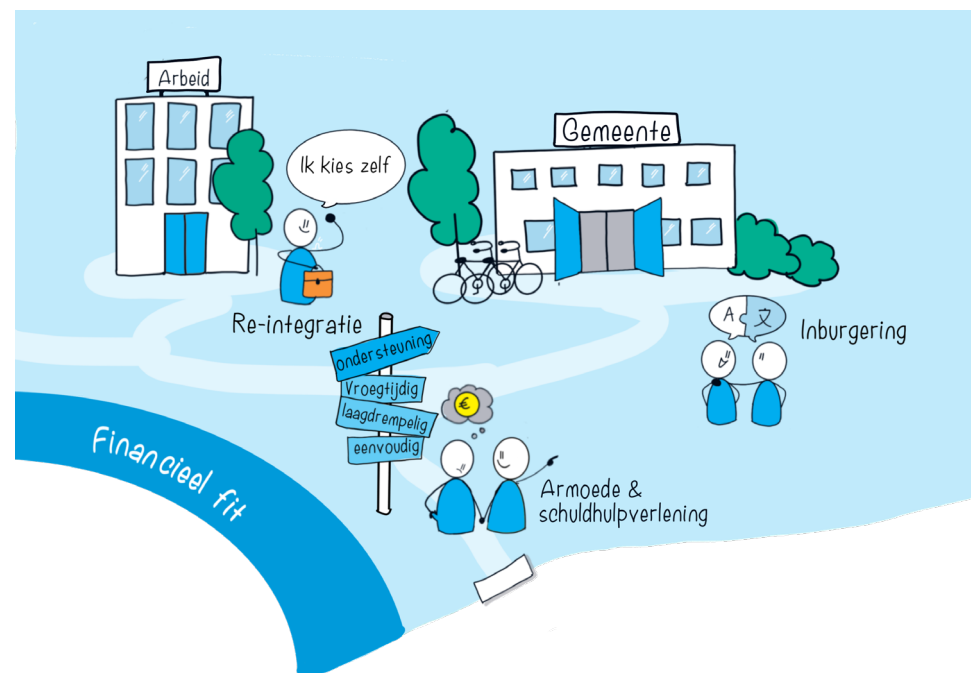
Doelstelling + uitgangspunt SMART geformuleerd	Resultaatgebied <i>Waarom zien we dat we succesvol zijn?</i>	Meetinstrument <i>Hoe gaan we monitoren?</i>	Meetfrequentie <i>Wanneer monitoren we?</i>
In 2027 is het aantal toekenningen van minimaregelingen gestegen met 10% ten opzichte van 5.377 in 2023.	Het gebruik van minimavoorzieningen neemt toe	Suite4SD	2x per jaar
In 2027 is het aantal toekenningen vanuit het kindpakket gestegen met 10% ten opzichte van 985 in 2023.	Gebruik van de minimavoorziening kindpakket neemt toe	Suite4SD	1x per jaar
In 2027 hebben maximaal 1.100 huishoudens problematische schulden ten opzichte van 1.240 in 2023.	Aantal huishoudens met problematische schulden neemt af	Schuldenproblematiek in beeld (cbs.nl)	1x per jaar
In 2027 zijn 65 inwoners met een uitkering aan het werk met een loonkostensubsidie ten opzichte van 45 inwoners in 2023.	De verhouding van inwoners met een uitkering afgezet ten loonkostensubsidie verbetert	Suite4SD	2x per jaar
In 2027 is het percentage inwoners dat binnen één jaar terugkomt in de bijstandsuitkering 11% ten opzichte van 16% in 2023.	Aantal inwoners dat binnen één jaar terugkomt in de bijstand neemt af.	Benchmarkanalyse Divosa	1x per jaar
In 2027 bedraagt het aantal inburgeraars dat 3,5 jaar na vestiging in Heemskerk uitstroomt uit de Participatiewet 35% (geen nulmeting).	Aantal inburgeraars dat uitstroomt uit de uitkering neemt toe	Module inburgering en Suite4SD	2x per jaar

4 De strategische koers

Verplichte indicatoren financieel fit

Bij deze opgave horen de volgende verplichte indicatoren conform het besluit begroting van verantwoording (BBV) provincies en gemeenten met bijbehorende eenheid, bron en taakveld:

Indicator	Eenheid	Bron	Taakveld
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	LISA	Sociaal domein
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	Sociaal domein
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame bevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	Sociaal domein
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22- jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	Sociaal domein
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	Sociaal domein
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	Sociaal domein

4 De strategische koers

4.3.5 Ontmoeten en omzien naar elkaar

In de huidige samenleving wordt de druk op inwoners steeds groter. Naast hun werk, school of andere vorm van dagbesteding, wordt van hen steeds meer verwacht dat ze ook voor hun naasten zorgen. Dit kunnen familieleden en vrienden zijn, maar ook burens. Deze extra zorgtaak en verantwoordelijkheid maakt het voor inwoners moeilijker om een goede balans te vinden tussen inspanning (belasting) en ontspanning (ontlasting). Dit gecombineerd met de toenemende individualisering in onze maatschappij letten inwoners minder op elkaar en wordt er meer eenzaamheid ervaren.

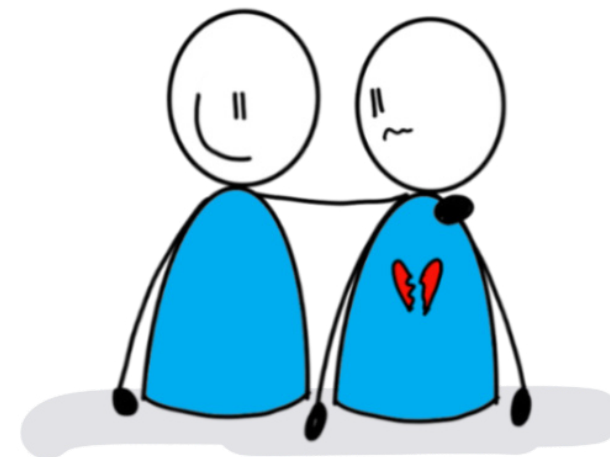
Door het bevorderen van sociale participatie dragen we bij aan het welzijn en de gezondheid van onze inwoners en het tegengaan van eenzaamheid. Hoe meer welzijn er wordt ervaren, hoe minder ondersteuningsbehoefte inwoners hebben. De noodzaak om een sterke sociale basis te hebben is dan ook groot. Een sociale basis in iedere wijk waarin mensen elkaar kennen, elkaar ontmoeten en elkaar helpen, waar naast informele hulp ook de formele hulp toegankelijk is georganiseerd.

Een fijne en veilige leefomgeving is hierbij voorwaardelijk. Hiermee dragen we bij aan de zelfredzaamheid van inwoners en het mee kunnen doen aan de maatschappij.

Zorg geven aan een naaste, zoals een ouder, partner of kind, is meestal geen keuze, maar wel heel logisch om te doen. In een maatschappij, waarin al veel van inwoners wordt gevraagd, zorgt dit voor een toenemend risico op overbelasting van mantelzorgers. Het voorkomen van overbelasting en het behouden van een goed welzijn van mantelzorgers vraagt de komende tijd blijvende aandacht. Door voldoende en passende zorg en ondersteuning blijven ze in staat om te functioneren in de maatschappij en hieraan bij te dragen.

Ontwikkelingen ontmoeten en omzien naar elkaar
Binnen deze opgave spelen de volgende ontwikkelingen, bestaande uit visies, beleidsplannen en programma's. Het betreft de volgende (niet uitputtende) ontwikkelingen:

- Toekomstvisie buurtwerk (lokaal)
- Programma veilige en leefbare wijken (lokaal)

4 De strategische koers

Beleidssterreinen ontmoeten en omzien naar elkaar

In de tabel hiernaast zijn de beleidssterreinen opgenomen, die hun zwaartepunt kennen in deze maatschappelijke opgave en een korte toelichting op welke wijze zij bijdragen aan de opgave.

Beleidssterrein	Toelichting
Welzijn & maatschappelijke dienstverlening	Door algemeen toegankelijke voorzieningen te organiseren, in de vorm van hulp en ondersteuning, bevorderen we het welzijn van onze inwoners en de sociale participatie. Met welzijn bedoelen we dat inwoners zich zowel geestelijk als lichamelijk en sociaal goed voelen.
Inclusie	We willen dat alle inwoners mee kunnen doen aan de maatschappij, daar naar vermogen aan bijdragen en dat inwoners oog hebben voor elkaar. Daarbij sluiten we niemand uit.
Vrijwillige inzet & mantelzorg	De vrijwillige inzet van inwoners is van groot belang voor de samenleving, in het bijzonder bij het ontmoeten en omzien naar elkaar. We zetten daarom in op het werven en behouden van onze vrijwilligers. Ook hebben we oog voor mantelzorgers en het voorkomen van overbelasting bij hen. Daarbij zetten we gericht in op specifieke doelgroepen.

4 De strategische koers

Doelstellingen ontmoeten en omzien naar elkaar

Binnen deze maatschappelijke opgave zijn de volgende doelstellingen geformuleerd met bijbehorend resultaatgebied, meetinstrument en meetfrequentie:

Doelstelling + uitgangspunt SMART geformuleerd	Resultaatgebied <i>Waaraan zien we dat we succesvol zijn?</i>	Meetinstrument <i>Hoe gaan we monitoren?</i>	Meetfrequentie <i>Wanneer monitoren we?</i>
In 2027 is het percentage inwoners dat vrijwilligerswerk doet gestegen naar 21% ten opzichte van 20% in 2022.	Stijging aantal vrijwilligers	Vzinfo.nl	1x per jaar
In 2027 is er in elke wijk minimaal één openbare ontmoetingsplek met een activiteiten aanbod en een inloopfunctie voor inwoners met een ontmoetingsbehoefte.	Beschikbare openbare ontmoetingsplekken met activiteiten aanbod per wijk	Tellen	1x per jaar
In 2027 worden in elke wijk minimaal vijf bewonersinitiatieven via het wijkplatform gepubliceerd (geen 0-meting).	Aantal bewonersinitiatieven stijgt	Wijkplatform	1x per jaar
Tot 2027 stijgt het percentage inwoners dat deelneemt aan het wijkplatform met minimaal 10% per jaar (geen 0-meting).	Deelname aan het wijkplatform stijgt	Wijkplatform	1x per jaar
In 2027 is het percentage inwoners per wijk dat eenzaamheid ervaart maximaal 45% ten opzichte van 48,1% in 2022.	Ervaren eenzaamheid neemt af	GGD gezondheidsmonitor	1x per 4 jaar
In 2027 is het aantal mantelzorgers dat in beeld is bij MantelZ gestegen met 15% ten opzichte van 1754 in 2024.	Hoe meer mantelzorgers in beeld zijn, hoe passender de in te zetten ondersteuning	MantelZ	1x per jaar

4 De strategische koers

Verplichte indicatoren

ontmoeten en omzien naar elkaar

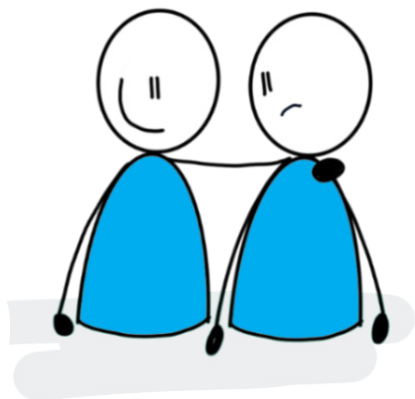
Bij deze opgave horen de volgende verplichte indicatoren conform het besluit begroting van verantwoording (BBV) provincies en gemeenten met bijbehorende eenheid, bron en taakveld:

Indicator	Eenheid	Bron	Taakveld
Geen			

5 Sturing en monitoring

Een belangrijk ontwikkelpunt in de evaluatie van het vorige beleidsplan Sociaal domein was sturing en monitoring. Hoe borgen we dat we de goede dingen (blijven) doen? En wanneer zijn we tevreden? Dit doen we in dit plan door in onze sturing en monitoring primair de focus te leggen op de beoogde resultaten en het formuleren van meetbare en concrete doelstellingen. Door de beweging te volgen op onze maatschappelijke opgaven en te vertrouwen op onze indicatoren borgen we het doen van de goede dingen, binnen de financiële kaders.

5.1 Sturing

Met de strategische koers (zie hoofdstuk 4), inclusief de bestuurlijke doelstellingen, geven wij in belangrijke mate sturing aan het Sociaal domein. De doelstellingen zijn tot stand gekomen door binnen iedere maatschappelijke opgave, denkend vanuit de uitgangspunten, het gewenste resultaat te formuleren. Daarmee is tevens prioriteit gegeven aan de doelstellingen die in dit plan zijn opgenomen.

Looptijd

De looptijd van dit beleidsplan bedraagt minimaal 6 jaar, met een tussentijdse evaluatie na 3 jaar. Op basis daarvan sturen we eventueel bij door het aanscherpen van onze doelstellingen voor de daarop volgende periode van 3 jaar. Een eerste evaluatie- en bijstuurmoment vindt plaats in 2027. Deze bijsturing wordt door de gemeenteraad vastgesteld en daarmee ook opnieuw het beleidsplan.

5.2 Monitoring

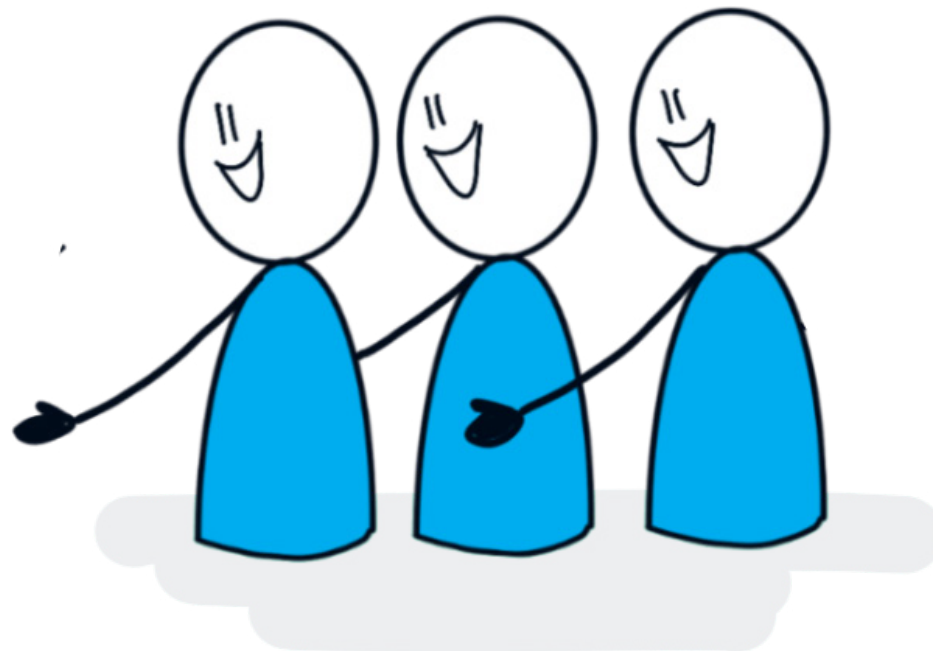
De voortgang op onze doelstellingen wordt 2x keer per jaar gemonitord. Dit doen we door te tellen en vertellen; de beschikbare data worden geduid en toegelicht. Zo volgen we de bewegingen, op hoofdlijnen, in het Sociaal domein. Wanneer nodig zal er een nadere analyse gedaan worden. Ten behoeve van het efficiënter genereren van de data wordt het implementeren van een dashboard Sociaal domein onderzocht.

De bevindingen van onze monitoring nemen wij schriftelijk op in onze reguliere planning en control cyclus. Hierbij wordt de mogelijkheid onderzocht om de opbouw van de begrotingsinrichting in lijn te brengen met de opbouw van dit plan. Met als doel om de herkenbaarheid te vergroten en de bevindingen in de lijn van de strategische koers te presenteren. Daarnaast lichten we de bevindingen 2x keer per jaar mondeling toe tijdens bijeenkomsten met de gemeenteraad. Deze bijeenkomsten zullen bestaan uit een raadsinformatie moment, direct gevolgd door een interactieve raadsinformatiemarkt.

5 Sturing en monitoring

5.3 Tot slot

Met deze vernieuwde wijze van sturing en monitoring gaan we van start. Hierbij realiseren we ons dat we in ontwikkeling zijn en vertrouwen we op ons lerend vermogen. Daarbij is het van belang om niet alleen inhoudelijk te evalueren, maar ook de werkwijze. Mede met het oog op de komende gemeenteraadsverkiezingen zal de gemeenteraad, aanvullend op het evaluatie- en bijstuurmoment in 2027, de ervaringen en (inhoudelijke) voortgang bespreken. Naar verwachting zal dit eind 2025 – begin 2026 zijn. Op deze manier streven we ernaar om de werkzame elementen van deze vernieuwde werkwijze en voortgang te borgen bij de toekomstige nieuwe gemeenteraad. Zoals de titel van het huidige coalitieakkoord heet: ‘Kansen pakken!’.

Bijlage 1:

Samenhang missie, visie,
maatschappelijke opgaven
en beleidsterreinen

Missie

Een zorgzaam Heemskerk, waar iedere inwoner
eigenwaarde behoudt en naar vermogen aan bijdraagt.

Visie

In Heemskerk moedigen we inwoners aan zich bij elkaar betrokken te voelen,
elkaar te helpen en mee te doen. Samen met inwoners en maatschappelijke partners
maken we het verschil en zorgen we voor goed bereikbare, passende en betaalbare
ondersteuning. Zo bieden we voor mensen die dat nodig hebben een (tijdelijk) vangnet.
Hierbij werken we vanuit vertrouwen en de eigen regie van inwoners.

Maatschappelijke opgave

Vitaal
en weerbaar

Maatschappelijke opgave

Zorg
en wonen

Maatschappelijke opgave

Opgroeien en
zelfontplooiing

Maatschappelijke opgave

Financieel
fit

Maatschappelijke opgave

Ontmoeten en
omzien naar elkaar

Beleidssterreinen

Gezondheid
Jeugdgezondheid

Beleidssterreinen

Maatwerkvoorzieningen
Wmo
Maatschappelijke opvang
& beschermd wonen
Sociale veiligheid

Beleidssterreinen

Jeugd
Onderwijs-
achterstandenbeleid
Passend onderwijs
Leerplicht
Kinderopvang
Laaggeletterdheid &
volwasseneducatie

Beleidssterreinen

Werk & inkomen
Armoede
Schuldhelpverlening
Re-integratie
Inburgering

Beleidssterreinen

Welzijn &
maatschappelijke
dienstverlening
Inclusie
Vrijwillige inzet &
mantelzorg

Gemeentehuis : Maerten van Heemskerckplein 1

Postadres : Postbus 1 • 1960 AA Heemskerk

Telefoon : 14 0251

E-mail : post@heemskerk.nl

Website : www.heemskerk.nl

Colofon

'Samen sterk voor Heemskerk' – beleidsplan
Sociaal domein 2024 en verder is een uitgave
van gemeente Heemskerk, oktober 2024.

Teksten : Gemeente Heemskerk

Illustraties : www.beeldtekenaar.nl

Ontwerp : SWAT.nl | Strategie • Branding • Creatie